

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional CAPITAL UMAN 2014-2020

**Material realizat in cadrul subactivitatii 3.8 "Realizarea unei
biblioteci on-line in cadrul site-ului de proiect in domeniul
antreprenoriatului"**

Îmbunătățirea potențialului de creștere al IMM-urilor

Mai 2019

Expert management: Ionascu Eugen

Expert marketing: Giorgio Guidi

Consilier juridic: Jora Radu

Coordonator A3 Giuseppe Empoli

Empoli Giuseppe

CUPRINS

	Pag.
I. Introducere. Importanța sectorului IMM (în România).....	3
II. Accesul IMM-urilor la finanțare.....	6
III. Dezvoltarea sectorului IMM – politici publice	9
IV. Concluzie.....	12
Bibliografie on-line.....	13

I. Introducere. Importanța sectorului IMM (în România)

IMM este acronimul pentru întreprinderi mici și mijlocii, așa cum sunt definite în legislația UE.

Criteriile prin care IMM-urile se disting de celelalte tipuri de întreprinderi sunt: numărul de angajați și cifra de afaceri sau bilanțul total.

Tip de întreprindere	Nr. angajați	Cifra de afaceri	sau	Bilanț total
Mijlocie	< 250	≤ 50 milioane €		≤ 43 milioane €
Mică	< 50	≤ 10 milioane €		≤ 10 milioane €
Micro	< 10	≤ 2 milioane €		≤ 2 milioane €

Dacă îndeplinesc condițiile, IMM-urile pot beneficia de 2 tipuri de ajutor:

- *sprijin prin programele UE destinate întreprinderilor* de aceste dimensiuni: de exemplu, finanțare pentru activități de cercetare, competitivitate și inovare și programe naționale de sprijin similare.
- *mai puține cerințe sau perceperea unor taxe mai reduse* pentru punerea în conformitate cu cerințele administrative ale UE.¹

La nivel european și nu numai, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) sunt considerate ca reprezentând un factor cheie pentru creștere economică, inovare, ocupare a forței de muncă și integrare socială. Flexibilitatea și adaptabilitatea sectorului IMM sunt trăsături esențiale pentru depășirea perioadelor de criză economică, fiind extrem de relevante pentru perioada actuală de recesiune.

În cazul României, politica publică recunoaște importanța IMM, existând instrumente variate de sprijin, atât direct, prin fonduri naționale și europene, cât și indirect, prin conturarea unui cadru de reglementare favorabil.

Cu toate acestea, politica actuală în domeniul IMM este un mix de aspecte contrastante, având în vedere că se investesc anual sume consistente în raport cu PIB-ul României, dar că nu există vreun consens referitor la eficiență sau rezultate.

✦ *Importanța dezvoltării IMM-urilor în economia românească.*

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_ro.htm

În România, ca în oricare economie de piață, IMM-urile au efecte benefice pentru sistemul economic, prin rolurile pe care le îndeplinesc:

- dimensionarea lor redusă contribuie la diminuarea practicilor birocratice și la evitarea depersonalizării relațiilor umane, datorită scurtării circuitului documentelor și al informațiilor în firmă. De aceea, IMM-urile asigură o calitate superioară a ocupării din punctul de vedere al performanțelor și satisfacției în muncă. Relațiile în aceste firme sunt mai puțin formalizate și există o mai strânsă legătură între eforturile individuale și obiectivele întreprinderii;
- accentul pe procesele de inovație, atât în privința tehnologiilor, cât și a managementului, reprezintă o altă trăsătură importantă a IMM-urilor;
- sporesc caracterul concurențial al unor piețe, ele însele fiind surse de concurență, determinând astfel o mai bună satisfacere a nevoilor consumatorilor;
- IMM-urile contribuie la formarea ofertei de bunuri și servicii și, în acest fel, la formarea PIB, la creșterea exporturilor și a investițiilor naționale;
- Întreprinderile mici și mijlocii sunt surse importante creatoare de locuri de muncă, prin aceasta ele contribuind la stabilitatea socială a zonei respective;
- Sectorul IMM-urilor este principala sursă de formare a clasei de mijloc, ce are un rol decisiv în asigurarea stabilității socio-politice a țării;
- Firmele mici și mijlocii prezintă o mare flexibilitate și rezistență în perioadele de recesiune, datorită capacității de adaptare la modificările pieței;
- IMM-urile asigură potențialul de dezvoltare al viitoarelor mari întreprinderi, grație proceselor de creștere și dezvoltare la care iau parte;
- Întreprinderile mici și mijlocii se pot integra relativ ușor într-o rețea economică regională, ceea ce contribuie la dezvoltarea regiunii respective și la reducerea șomajului.

Întreprinderile micro, mici și mijlocii (IMM) joacă un rol esențial în economia europeană. Ele reprezintă o sursă de abilități antreprenoriale, inovare și creare de locuri de muncă. IMM-urile reprezintă principala sursă de locuri de muncă din UE și, în același timp, un izvor nesecat de idei pentru afaceri. Cele 23 de milioane de IMM-uri europene sunt considerate coloana vertebrală a succesului economic al Europei, generând aproximativ 80% din totalul noilor locuri de muncă din UE.

În România, cele 600.000 de IMM-uri contribuie cu 70% din produsul intern brut. Totodată, acestea asigură ocuparea a 65,9% din totalul locurilor de muncă din mediul privat. Nouă din zece IMM-uri sunt de fapt microîntreprinderi cu mai puțin de 10 angajați.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) operează în principal la nivel național, relativ puține dintre ele fiind angajate în activități comerciale transfrontaliere în interiorul UE.

✚ *Efectele crizei economice asupra sectorului IMM din România*

Impactul crizei economice mondiale s-a resimțit puternic în economia României. Printre factorii care au determinat declinul IMM-urilor se pot enumera:

➤ dificultăți majore în domeniul asigurării finanțării necesare, a lichidităților și blocajul creditării, reducerea exporturilor și vânzărilor pe piața internă, fiscalitate extreme de ridicată, creșteri foarte mari ale prețurilor la materii prime, energie și alimente, variații foarte mari ale cursului valutar și inflație, blocajul financiar generat de plățile întârziate, cadrul legislative instabil, birocație și numeroase bariere administrative privind desfășurarea activității IMM-urilor;

➤ gradul foarte redus al absorbției fondurilor comunitare, măsuri insuficiente de susținere a IMM-urilor în perioada crizei, ajutoare insuficiente și acces dificil la acestea, excesul de controale ale administrației publice locale și centrale asupra IMM-urilor.

Prin urmare, principala problemă a IMM-urilor este accesul facil la instrumentele de finanțare.²

---

²<http://bookshop.europa.eu/ro/politica-privind-ntreprinderile-cbC5gKABstvcoAAAEjZJEY4e5L/>

II. Accesul IMM-urilor la finanțare

A. Finanțare publică

Este nevoie de o mai bună mobilizare a fondurilor europene prin punerea în aplicare a programelor și proiectelor existente sau prin angajarea rapidă a fondurilor nealocate încă unor proiecte specifice, accentul punându-se pe stimularea creșterii economice și pe crearea de locuri de muncă.

Adesea, piețele financiare nu au reușit să asigure finanțarea necesară pentru IMM-uri. Instituțiile financiare europene – Banca Europeană de Investiții (BEI) și Fondul European de Investiții (FEI) – și-au intensificat operațiunile pentru IMM-uri. Banca Europeană de Investiții și-a luat angajamentul de a menține ritmul susținut al activității sale de creditare pentru IMM-uri, de 10 miliarde EUR.

✚ Surse naționale de finanțare

a. *Sprijin indirect*

➤ *Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii* (FNGCIMM) funcționează începând din 2001 în scopul îmbunătățirii accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare.

➤ *Fundația Post Privatizare* (FPP) este o organizație non-profit administrată în comun de Guvernul României și de Comisia Europeană. Scopul său principal este acordarea de *sprijin financiar* IMM-urilor din România cu capital majoritar privat.

Fundația gestionează, pe lângă alte activități, portalul pentru întreprinderile mici și mijlocii *Esimplu.ro*, un spațiu virtual unic pentru IMM-urile din România, oferind o vastă colecție de resurse on-line pentru acestea.

➤ *Ghidul surselor de finanțare pentru IMM-uri* întocmit de Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie cuprinde fonduri:

- de la bugetul de stat (programe naționale de finanțare);
- din programul PHARE (asistență și consultanță);
- din fonduri structurale (finanțări nerambursabile);
- din garanții bancare și microfinanțări (credite).

b. *Sprijin direct*

Programul operațional sectorial (POS-CCE) 2007-2013 are ca obiectiv *stimularea productivității întreprinderilor românești* pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Acest program este supervizat de *Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de afaceri*.

Finanțările active din cadrul acestui program vizează în principal următoarele *domenii*:

- consolidarea și modernizarea sectorului de producție prin investiții;
- sprijin pentru implementarea standardelor internaționale;
- creșterea capacității de cercetare-dezvoltare, precum și stimularea cooperării între institutele de cercetare și întreprinderi;
- promovarea surselor regenerabile de energie, în vederea creșterii eficienței energetice.

Instituția responsabilă de coordonarea POS CCE este *Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice"* din cadrul Ministerului Economiei. Aceasta oferă informații și instrucțiuni pentru beneficiari prin intermediul unui portal specializat.

Activitatea întreprinderilor mici și mijlocii se circumscrie în special *Axei Prioritare 1 a POS-CCE*, care promovează un sistem inovativ și eco-eficient de producție prin:

- investiții productive și pregătirea pentru concurența de piață a IMM-urilor;
- accesul IMM-urilor la finanțare;
- dezvoltarea unui antreprenoriat sustenabil.

↓ Acces la fonduri europene

Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice este coordonatorul Fondurilor Structurale și de Coeziune în România. ACIS a creat un portal specific pentru a veni în sprijinul celor interesați de *Programele Operaționale finanțate din fondurile structurale*. Aici pot fi consultate detalii privind oportunitățile de finanțare, domeniile de intervenție, pregătirea proiectelor, documentele relevante, formularele specifice, precum și ce trebuie să cuprindă un dosar de finanțare.

B. Finanțare privată

a. *Opportunity Microcredit România*

Opportunity Microcredit România (OMRO) este o societate afiliată coaliției internaționale de microfinanțare *Opportunity International Network*. Aceasta acordă credite și consultanță în domeniul financiar pentru a sprijini dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

b. *Împrumuturi bancare*

- Credit Europe Bank este o instituție financiară care oferă soluții de finanțare sectorului IMM, special adaptate acestui segment de piață.
- Banca Română de Dezvoltare - Groupe Société Générale oferă diverse variante de finanțare în funcție de profilul firmei sau natura proiectului în desfășurare.
- MKB Romexterra Bank acordă pachete de finanțare IMM-urilor, în special în domeniul agricol în calitate de cofinanțator în cadrul Programului SAPARD.
- Volksbank oferă un pachet de produse și servicii destinate special IMM-urilor - Direct Bank Standard.
- Bancpost a dezvoltat pentru IMM-uri programe de finanțare specializate, care să ofere suportul necesar dezvoltării afacerii lor.
- Banca Comercială Carpatica oferă o soluție de creditare pentru IMM-uri destinată investițiilor în agricultură.
- OTP Bank România oferă două pachete distincte de servicii financiare pentru IMM-uri, în funcție de cifra de afaceri a acestora.
- Banca Transilvania propune IMM-urilor soluții de finanțare menite să vină în întâmpinarea firmelor care doresc acces rapid și simplificat la support financiar.
- Raiffeisen Bank a dezvoltat o serie de produse și servicii de finanțare specifice nevoilor de afaceri ale IMM-urilor.
- Intesa Sanpaolo Bank România propune companiilor mici și mijlocii produse și servicii financiare care să contribuie la dezvoltarea acestui sector.
- EximBank România oferă IMM-urilor produse specifice adaptate activității acestora.
- Banca Comercială Română propune IMM-urilor produse și servicii dedicate, în funcție de nevoile de afaceri ale companiei.³

---

³http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_ro.htm#romania_ro_access-to-finance

III. Dezvoltarea sectorului IMM – politici publice

Politica actuală a UE privind IMM-urile se încadrează în domeniul de aplicare al Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, care vizează transformarea UE în cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume. Strategia Europa 2020 introduce șapte inițiative emblematice, patru dintre acestea concentrându-se în special pe îmbunătățirea condițiilor-cadru și a mediului de afaceri pentru IMM-uri: „O Uniune a inovării”, „O Agendă digitală pentru Europa”, „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării” și „Noi competențe pentru noi locuri de muncă”.⁴

România are în prezent o politică de susținere a IMM care pe anumite subcomponente vrea prea multe fără să aibă resurse suficiente, iar pe altele alocă resurse abundente, fără să știe de fapt ce se vrea (ex: alocările pe fonduri europene).

Deși progresul înregistrat în ultimii ani de către IMM-urile românești este remarcabil, acestea încă prezintă serioase decalaje de competitivitate în raport cu companiile similare din vechile statele membre ale UE. Motivele acestei rămânări în urmă se regăsesc în productivitatea scăzută, fapt ce definește principala problemă a competitivității în România.

În Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, realizată cu sprijin financiar european în cadrul proiectului „Elaborarea strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului IMM, în perioada 2009 – 2013”, Guvernul României abordează sectorul IMM ca un domeniu prioritar de dezvoltare a României, urmărind în special încurajarea inițiativei antreprenoriale și valorificarea potențialului competitiv al IMM-urilor.⁵

O politică publică îmbunătățită trebuie să adreseze patru probleme mari ale sectorului IMM: masă critică, dimensiune, structură sectorială și reziliență.

a. Prima componentă a politicii publice trebuie să adreseze mult mai puternic și mai coordonat problema *dezvoltării antreprenoriale*, pornind de la realitatea că densitatea antreprenorilor români raportat la populație este mult inferioară mediei țărilor dezvoltate. Discutăm deci de nevoia de a avea mai multe întreprinderi, mai mulți antreprenori veritabili, care

⁴ <http://doctorate.ulbsibiu.ro/obj/documents/TEZAREZUMAT.pdf>

⁵ <http://themarketer.ro/ro/index.php?p=articol&a=141>

să constituie o masă antreprenorială suficientă pentru a produce dezvoltare și externalități pozitive.

Antreprenoriatul trebuie valorizat de societate ca fiind important, luptând împotriva percepției încă predominantă că patronii de firme sunt niște asupritori care exploatează clasa muncitoare. Educația antreprenorială timpurie este vitală, încă din ciclul primar.

Degeaba românul este născut poet, dacă nu știe să valorifice ideile sale creative în beneficiul lor și al celor din jur.

b. A doua componentă de politică publică este cea legată de *dimensiune*. O eroare a politicii existente este ideea că ținta prioritară a sprijinului public sunt IMM de talie mică, sau chiar microîntreprinderile. Însă, de fapt potențialul cel mai mare de a influența pe termen mediu creșterea PIB sunt firmele de talie mijlocie.

Prin urmare, noua politică nu trebuie să acorde atenție doar firmelor mijlocii, ci să realizeze un echilibru între diferitele dimensiuni, în funcție de contribuția lor actuală și potențială creșterea economică.

c. A treia componentă vizează *profilul sectorial al IMM*. Analiza actuală sugerează că ponderea IMM ce activează în comerț/intermedieri și construcții este prea mare, în comparație cu alte țări dezvoltate. IMM din industrie și servicii sunt cele care au potențial - contribuția cea mai mare la creșterea sustenabilă a PIB. Mai mult, teoria și practica economică arată faptul că dezvoltarea sectorului industrial al IMM generează o creștere economică sănătoasă, care atrage după sine și dezvoltarea celorlalte sectoare: servicii, construcții și comerț.

Prin urmare, dezvoltarea lanțurilor de valoare prin contribuția IMM în industrie și servicii este un obiectiv sine-qua-non al unei noi politici.

Deasemenea, având în vedere că în ultimii ani România are constant un dezechilibru al balanței comerciale, pentru reducerea deficitului comercial, trebuie promovate măsuri de creștere a exporturilor.

d. A patra componentă pleacă de la realitatea că de creat firme noi, se tot creează în România, dar că rata acestora de supraviețuire este foarte mică. Prin urmare, pe lângă măsurile de stimulare a creării de noi firme (ex: măsura de încurajare a tinerilor debutanți în afaceri), este nevoie de *măsuri de asistare și ghidare a firmelor nou-create*, pentru ca acestea să își prelungească durata de viață. Această prelungire nu trebuie să fie artificială, ci să urmărească

sprijinirea firmelor tinere în primii ani de activitate, pentru ca să aibă premisele de a răzbi într-un climat de afaceri relativ neprietenos și birocratic.

Având în vedere cele de mai sus, se propune o politică care să vadă IMM în contextul mai larg, al unui ecosistem în care toate părțile componente (politici, piață, structuri de sprijin, mentalitate, educație, infrastructuri etc.) sunt legate între ele și urmăresc, în mod vizionar, transformarea structurii IMM.⁶

---

⁶ <http://www.cnp.ro/inovatie/docs/seminar-studii-25-06-2012/Rezumat%20studiu%20IMM.pdf>

IV. Concluzie

Importanța IMM-urilor decurge din următoarele trăsături ale acestora: oferă noi locuri de muncă, favorizează inovarea și flexibilitatea, se constituie practice în locuri unde personalul se perfecționează și de unde se poate îndrepta apoi spre întreprinderile mari, stimulează concurența, ajută la buna funcționare a întreprinderilor mari pentru care prestează diferite servicii, fabrică produse și prestează servicii în condiții de eficiență. IMM-urile crează locuri de muncă într-un mod mai eficient decât investițiile statului, cu cheltuielă mai mică decât bugetul și cu o amploare mult mai mare din punct de vedere social, pentru că antrenează membrii familiei și alte persoane din localitatea respectivă. De aceea, autoritățile trebuie să ia măsurile necesare sprijinirii acestui sector: să crească sumele alocate pentru programele de înființare și dezvoltare a IMM-urilor, să simplifice procedurile privind accesul acestora la sursele de finanțare, să creeze un sistem de reeșalonare a datoriilor.

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă șansa României de a reporni motoarele creșterii economice.⁷

---

⁷http://www.strategiimanageriale.ro/images/images_site/articole/article_7d347fd4e48d392d13b631af1d9b6362.pdf

Bibliografie on-line

- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_ro.htm
- <http://doctorate.ulbsibiu.ro/obj/documents/TEZAREZUMAT.pdf>
- <http://themarketer.ro/ro/index.php?p=articol&a=141>
- <http://www.cnp.ro/inovatie/docs/seminar-studii-25-06-2012/Rezumat%20studiu%20IMM.pdf>
- http://www.strategiimanageriale.ro/images/images_site/articole/article_7d347fdae48d392d13b631af1d9b6362.pdf
- <http://bookshop.europa.eu/ro/politica-privind-ntreprinderile-cbC5gKABstvcoAAAEjZJEY4e5L/>
- http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_ro.htm#romania_ro_access-to-finance